

Kvinder i Tjetjenien

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

Udlændingestyrelsen

© 2020 Udlændingestyrelsen

Udlændingestyrelsen
Ryesgade 53
2100 København Ø
Danmark

Tlf.: 35 36 66 00
nyidanmark.dk

April 2020

Alle rettigheder tilhører Udlændingestyrelsen.
Udgivelsen kan frit hentes på nyidanmark.dk
Udlændingestyrelsens udgivelser kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Indhold

1. Introduktion, afgrænsning og forbehold	2
2. Forholdet mellem russisk lov, sædvaneret (Adat) og sharialovgivning	3
2.1 Den føderale russiske lovgivning	3
2.2 Adat.....	3
2.3 Sharialovgivning.....	4
2.3.1 Kadyrov, Adat og sharialovgivning.....	4
2.4 Samspil mellem russisk føderal lovgivning, Adat og sharialovgivning.....	5
2.5 Adat, sharialovgivning og kvinder.....	5
3. Ægteskab og skilsmisse	7
3.1 Polygami	7
3.1.1 Ægteskab med mindreårige piger.....	8
3.2 Brudarov	8
3.2.1 Lovgivning	9
3.3 Kadyrovs officielle linje	9
4. Mulighed for myndighedsbeskyttelse	11
5. Sorte enker	13
5.1 Kvinders rolle i selvmordsangreb	13
6. Litteraturliste.....	14

1. Introduktion, afgrænsning og forbehold

Dette notat har til formål at beskrive den overordnede situation for kvinder i Tjetjenien.

Notatet er udarbejdet i overensstemmelse med EASO's retningslinjer for rapporter vedrørende lantedokumentation (Country of Origin Information, COI).¹ Notatet er baseret på åbne, skriftlige kilder. Der er gjort brug af rapporter udgivet af internationale organisationer, herunder NGO'er, andre COI-enheder i Europa, internationale og lokale nyhedsmedier, russiske lovtekster samt akademiske artikler.

Det er inden for det givne kildemateriale og notatformat ikke muligt at afdække alle facetter af forholdene for kvinder i Tjetjenien, og notatet bør derfor ikke ses som udtømmende. Dette notat indeholder ikke anbefalinger om policy og kan derfor ikke tages til indtægt for et bestemt syn på, hvad praksis skal være. Terminologi anvendt i notatet bør ikke ses som et udtryk for et bestemt juridisk standpunkt.

¹ EASO, *EASO Country of Origin Information Report Methodology*, juni 2019, [url](#)

2. Forholdet mellem russisk lov, sædvaneret (Adat) og sharialovgivning

Siden den officielle afslutning på den Anden Tjetjenske Krig i 2009 har det tjetjenske samfund og retssystem formelt været opbygget af tre elementer: den russiske føderale lovgivning, sædvaneretten Adat og sharialovgivning.²

2.1 Den føderale russiske lovgivning

Rusland er en føderation bestående af 85 enheder.³ Enhederne har varierende grad af autonomi i forhold til centralregeringen. De kan dog alle lovgive på forskellige områder – undtagen forsvars- og udenrigspolitiske områder. Det gælder i udgangspunktet for alle føderale enheder, at deres lovgivning ikke må modstride den føderale lovgivning.⁴

Grundet sin voldelige historie med to årtiers konflikt har Tjetjenien imidlertid en uformel særstatus i den Russiske Føderation.⁵ Under den nuværende tjetjenske leder, Ramzan Kadyrov, er der endvidere sket en ændring i magtforholdet mellem Moskva og Groznyj, hvilket bl.a. kan ses i en ændring af den tjetjenske forfatning i 2010. I den tjetjenske forfatning gælder ifølge artikel 6, at føderal lov skal have forrang, hvis der er modstrid mellem føderal og tjetjensk lovgivning. Dog blev der tilføjet et nyt afsnit til denne artikel i 2010, hvorefter tjetjensk lov i de fleste tilfælde har haft forrang frem for føderal lov.⁶

2.2 Adat

Adat⁷ er et begreb, som dækker over lokale rettsædvaner og traditioner, der bliver udøvet i de islamiske samfund i Nordkavkasus, og som er blevet videregivet fra generation til generation. Traditionelt set har Adat spillet en vigtig rolle i de nordkavkasiske samfund, hvor religion ikke i samme grad tidligere fik fodfæste.⁸ Sædvaneretten Adat består af en række punkter, der regulerer og udstikker rammer for alle livets sfærer (sociale situationer og relationer).⁹ Uenigheder reguleres på råd og forsamlinger inden for rammerne af Adat. Beslutninger foretages på baggrund af rådslagning.¹⁰

Der findes forskellige fortolkninger og forskellige versioner af Adat over hele Nordkavkasus. Dog kan det overordnet betragtes, at Adat er medvirkende til at sørge for et kollektivt ansvar for familiemedlemmer, klaner og samfund.¹¹

² SWP, *Chechnya's Status within the Russian Federation*, maj 2018, [url](#)

³ Enhederne kaldes også subjekter. Disse er inddelt i forskellige kategorier, som bestemmer graden af autonomi i forhold til centralregeringen. De mest autonome enheder kaldes republikker (der er 22 republikker, hvoraf Tjetjenien er en af dem).

⁴ Hønneland, G. og Jørgensen, J. H., *Moderne russisk politik*, 2007, pp. 152-153

⁵ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 9-10

⁶ Глава Чеченской республики, Конституция Чеченской Республики, 2003, /Lederen af den Tjetjenske Republik, Den Tjetjenske Republiks forfatning], marts 2003, [url](#)

⁷ Adat er et arabisk ord, der betyder vane eller sædvane.

⁸ EASO, *The situation for Chechens in Russia*, august 2018, [url](#), p. 31; EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 9-10

⁹ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, p. 124; EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 9-10

¹⁰ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, p. 124

¹¹ Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova S.V.: *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus*, 18. december 2018, [url](#), p. 9

Kvinder i Tjetjenien har et langt mindre selvstændigt råderum end mænd. Kvinder er afsondret fra det offentlige rum, og deres rolle er underlagt og kontrolleret af traditioner og andre nære familiemedlemmer. Oftest tolkes det ud fra Adat, at kvinder er underlagt mænd, men i realiteten er de nærmere underlagt familiens ære og værdighed.¹²

2.3 Sharialovgivning

Historisk set har sharialovgivning (islamisk lovgivning) ikke været fremherskende i det tjetjenske samfund. Der har enkelte gange været forsøg på at indføre sharialovgivning i det tjetjenske samfund, fx af Imam Sjamil, der ledte det såkaldte Kaukasiske Imammat¹³ i perioden 1834-1859. Der har imidlertid traditionelt set været stor modstand mod strenge fortolkninger og efterlevelse af islamisk lovgivning i den tjetjenske befolkning, hvoraf hovedparten bekender sig til en sufistisk variant af Sunni-islam.¹⁴

Et eksempel på denne modstand kunne observeres i 1997, hvor store dele af befolkningen modsatte sig et regeringsdekret, der havde til hensigt at begrænse kvinders frihed til at klæde sig, som de ville.¹⁵

Både sharialovgivning og Adat er udbredt i dagens Tjetjenien, men der er forskellige syn på, hvorvidt Adat er mere benyttet end sharialovgivning. Hvor Adat er dybt indgroede traditioner gennem mange århundreder, som er overleveret fra generation til generation, er sharialovgivning for Tjetjeniens vedkommende et udefrakommende fænomen, som er kommet ind i det tjetjenske samfund efter de to tjetjenske krige. Endvidere er den form af sharia, der praktiseres, også mere et udtryk for en selektiv tilgang til sharialovgivning – se endvidere 2.3.1.¹⁶

2.3.1 Kadyrov, Adat og sharialovgivning

Den tjetjenske leder, Ramzan Kadyrov, har i flere tilfælde understreget vigtigheden i at overholde russisk lov, men har samtidig også refereret til betydningen af Islam og tjetjenske traditioner.¹⁷

Det er imidlertid uklart, om det er historiske, patriarkalske traditioner eller islamisering, der er blevet styrket under Kadyrov. På den ene side argumenteres det, at Islam benyttes som et middel til at undertrykke kvinder,¹⁸ men som nævnt ovenfor var kvindens rolle allerede underlagt en række traditioner, som bunder i samfundets strenge patriarkalske strukturer.¹⁹

Som et eksempel på, at der i løbet af 2000'erne er sket en stigende islamisering, erklærede Ramzan Kadyrov i efteråret 2007 i en offentlig meddelelse på tv, at alle kvinder, der arbejder i statslige institutioner, skal bære hovedtørklæde. Der er ingen officielle retningslinjer for, hvordan kvinder skal klæde sig i Tjetjenien, men Kadyrov har ved flere lejligheder ytret sig om, hvordan kvinder bør klæde sig i

¹² Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova S.V., *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus*, 18. december 2018, [url](#), pp. 9-10

¹³ Imammat er et arabisk ord, der betyder lederskab. Det kaukasiske imammat var et område ledet af imamer, der i dag udgør områderne Tjetjenien og Dagestan.

¹⁴ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, pp. 124-125; EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 9-10

¹⁵ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, pp. 124-125

¹⁶ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 9-10; Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova S.V., *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus*, 18. december 2018, [url](#), pp. 14-15; ICG, *Chechnya: The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), pp. 32-34

¹⁷ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 9-10

¹⁸ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 9-10

¹⁹ Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova S.V.: *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus*, 18. december 2018, [url](#), pp. 9-10

uddannelsesinstitutioner og i offentlige bygninger, hvilket myndighederne implementerer. Kadyrovs ordrer vedrørende kvinder nævnes ofte af kilder som et eksempel på, hvordan livet for tjetjenske kvinder har ændret sig, siden Kadyrov kom til magten i 2007.²⁰

Et andet eksempel, der også fremhæves, er Kadyrovs kvindeopfattelse. Ifølge en rapport udgivet af *International Crisis Group* i 2015 opfatter Kadyrov kvinder som en mands ejendom, hvis primære rolle er at føde børn. Han har forbudt bruderov og ægteskab med mindreårige, men har til gengæld talt positivt om polygami. Sidstnævnte er mere udbredt blandt medlemmer af Kadyrovs sikkerhedsstyrker – se endvidere 3.1 og 3.2.²¹

2.4 Samspil mellem russisk føderal lovgivning, Adat og sharialovgivning

Formelt set har den russiske føderale lovgivning forrang over Adat og sharialovgivning, men i realiteten gælder dette ikke i det tjetjenske samfund. Den russiske regering har efter krigen klart udtrykt, at Islam ikke er en fjende, men har i stedet også opfordret til, at Tjetjenien skulle genoplive sine traditioner inden for Sufi-Islam, så længe man er loyal over for Moskva.²² På trods af det forhold, at Tjetjenien formelt er en del af det russiske retssystem, så er det i højere grad et selektivt valg, hvornår russisk lovgivning benyttes. Dette skyldes først og fremmest, at Ruslands præsident, Vladimir Putin, uformelt har placeret en stor del af ansvaret for Tjetjeniens føderale integritet i den Russiske Føderation hos først den forhenværende tjetjenske leder Akhmat Kadyrov indtil hans død, og siden 2007 hos hans søn, Ramzan Kadyrov. Med andre ord betyder dette ifølge en vurdering af *Stiftung Wissenschaft und Politik* (SWP), at så længe Tjetjenien fortsat er en del af den Russiske Føderation, kan Kadyrov næsten gøre, hvad han vil i forhold til lov og orden samt samfundsindretning.²³

Hidtil har Kadyrovs praksis været at sætte et fokus på selektive rodfæstede traditionelle værdier, som i hans optik har været en del af Tjetjeniens historie. Noget begrundes i historie, fx sædvaneret (Adat), og noget begrundes i religion. I virkeligheden er der forskellige synspunkter på hvilke af disse, der har størst indflydelse på det tjetjenske samfund.²⁴

2.5 Adat, sharialovgivning og kvinder

Ifølge traditionelle normer er der en forventning i det tjetjenske samfund om, at kvinder repræsenterer og opretholder traditioner og kultur. Eksempelvis må mænd ikke stå i vejen for en kvinde, når hun kommer gående, for at beskytte hendes ære. Hvis en mand viser manglende respekt for sin mor og hendes slægtninge, bliver det anset for en skændsel. Dog har kvinder en underordnet position i det traditionelle tjetjenske samfund, og de deltager ikke fuldt ud i taipernes²⁵ sociale liv. Hun får bl.a. ikke lov til at stemme på rådsmøder, og hun får ikke lov til at spise sammen med en mand eller rejse, medmindre hun er ledsaget af sin mand eller et mandligt medlem af ægtemandens familie.²⁶

²⁰ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 12

²¹ ICG, *Chechnya: The Inner Abroad*, juni 2015, [url](#), p. 33; Infox.ru, *Кадиров призвал чеченцев брать по второй жене [Kadyrov appellerede til tjetjenerne om at få en kone nr. 2]*, 7. april 2009, [url](#)

²² The New York Times, *Scenes from a Chechen Wedding*, maj 2019, [url](#)

²³ SWP, *Chechnya's Status within the Russian Federation*, maj 2018, [url](#), p. 6

²⁴ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 9

²⁵ Taip er et tjetjensk ord, der betyder klan/stamme.

²⁶ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, pp. 91-92

De problemer, der opstår som følge af en streng samfundsmæssig overholdelse af traditioner, forstærkes af den måde, Ramzan Kadyrov fortolker traditionerne. Hans fortolkning af de kaukasiske skikke er baseret på hans interesser og endda hans humør.²⁷ Ifølge Caucasian Knot mener dele af den tjetjenske befolkning, at de islamiske ritualer, der bliver indført, skal ses i lyset af Kadyrovs ønske om at vise arabiske investorer, at religiøse normer følges i Tjetjenien.²⁸

²⁷ EASO, *The situation for Chechens in Russia*, august 2018, [url](#), p. 31; Infox.ru, "Кадыров призвал чеченцев брать по второй жене" [Kadyrov appellerede til tjetjenerne om at få en kone nr. 2], 7. april 2009, [url](#); Komsomolskaya Pravda, Ramzan Kadyrov: 'Россия – это матушка родная' [Ramzan Kadyrov: 'Rusland er vores kære mor'], 24. september 2008, [url](#)

²⁸ Caucasian Knot, "Woman's taxi" project reminds role of Islam in Chechnya, 5. marts 2019, [url](#)

3. Ægteskab og skilsmisse

Efter de tjetjenske krige har store dele af befolkningen vendt sig mod gamle traditioner og religiøse normer, hvilket eksempelvis er særligt tydeligt i forhold til ægteskab og bryllupsceremonier. I Tjetjenien er det således blevet mere almindeligt at gifte sig på muslimsk vis, hvilket vil sige, at vielsen udføres af en imam. Det er ikke socialt acceptabelt at bo sammen uden først at være blevet viet af en imam.²⁹ Muslimske ægteskaber er ikke retsgyldige i henhold til russisk lov, da de ikke er blevet indgået ved en embedsmand og derfor ikke er registreret ved det statslige civilregistreringskontor ZAGS.³⁰ Ægteskab mellem fætre og kusiner samt grandfætre og grandkusiner er almindelige i Dagestan, men ikke i Tjetjenien og Ingusjetien, hvor man ikke ser positivt på ægteskab mellem slægtninge.³¹

3.1 Polygami

Polygami er også et fænomen, som tidligere ikke fandt sted i Tjetjenien, men som begynder at blive mere udbredt i moderne tid. Første gang det blev konstateret, var i forbindelse med den sovjetiske leder Josef Stalins tvangsdeportering af tjetjenere i 1944.³²

Tjetjeniens leder, Ramzan Kadyrov, har ved flere lejligheder udtalt, at han er fortalere for polygami, og at en mand kan have op til fire koner. Særligt har han opfordret medlemmer af politiet og sikkerhedsstyrkerne til at have flere koner.³³

Kadyrovs argument handler først og fremmest om, at der ifølge ham er flere kvinder end mænd i republikken. I april 2009 udtalte han til det russiske netmedie Infox, at det var bedre for kvinderne at være anden eller tredje kone end at være død. Han ønskede at ændre loven således, at polygami blev lovligt. Han sammenlignede det faktum, at der var love mod polygami med, at der også var love mod prostitution, men at det alligevel forekom, deriblandt i Moskva..³⁴ I 2011 udtalte han, at det er bedre for mænd at have flere koner end at ødelægge familien og hemmeligt have en eller flere elskerinder.³⁵

Der er forskellige holdninger til polygami, også blandt tjetjenske kvinder. I en rapport udgivet af EASO i 2014 vurderes det, at mange tjetjenske kvinder ikke går ind for polygami, men at en stor andel af fx fraskilte kvinder, enker eller kvinder over 35 år, som ellers ville have svært ved at blive gift, er fortalere for polygami.³⁶

Der er ingen konkrete tal på, hvor udbredt polygami er i Tjetjenien i dag, men ifølge EASO, der citerer *Human Rights Watch*, er det socialt acceptabelt og finder sted både i by- og landområder.³⁷

²⁹ The New York Times, *Scenes from a Chechen Wedding*, maj 2019, [url](#)

³⁰ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 24

³¹ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 25

³² EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 26

³³ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 26; Infox.ru, *Кадиров призвал чеченцев брать по второй жене [Kadyrov appellerede til tjetjenerne om at få en kone nr. 2]*, 7. april 2009, [url](#)

³⁴ Infox.ru, *Кадиров призвал чеченцев брать по второй жене [Kadyrov appellerede til tjetjenerne om at få en kone nr. 2]*, 7. april 2009, [url](#)

³⁵ Rosbalt.ru, *Кадиров: Вторая жена лучше, чем любовница* [Kadyrov: Anden kone er bedre end en elskerinde], 9. april 2011, [url](#)

³⁶ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 26

³⁷ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 26

Problemet er imidlertid, at kvinder, der har positionen som 'anden kone' er langt mere sårbare, hvis manden vil 'skilles' eller dør, fordi ægteskabet retsligt ikke er gyldigt på samme måde som et officielt registreret ægteskab. Kvinden har ingen rettigheder i forhold til opdeling af ejendom, og de efterlades ofte uden økonomiske midler fra ægteskabet.³⁸

Polygami i Kaukasus foregår uden for russisk lov. Polygame ægteskaber bliver derfor ikke indgået officielt, hvilket også gælder for skilsmisser. Det vil sige, at der måske er en kone, der officielt er registreret på civilregistreringskontoret ZAGS, mens andre kvinder bor i samme hus og er islamisk gift med manden, men deres juridiske status er begrænset.

3.1.1 Ægteskab med mindreårige piger

Tidligere var ægteskaber med mindreårige samlet set et mere udbredt fænomen, end det er i dag.³⁹

I moderne tider er ægteskaber med mindreårige mere udbredt i de tjetjenske landområder. Her er traditioner mere rodfæstede, og slægtninges autoritet bliver taget mere alvorligt. Herudover er der mindre mobilitet og færre muligheder for at træffe et andet valg for en pige.⁴⁰

Ramzan Kadyrov havde egentlig forbudt ægteskaber med mindreårige i 2012.⁴¹ Imidlertid gav han sin personlige godkendelse til, at den 46 år gamle leder af politiet, Nazjud Gutjigov, i 2015 kunne gifte sig med endnu en kvinde, den kun 17-årige Kheda Gojlabijeva.⁴²

3.2 Brudero

I tjetjensk optik er brudero en del af Adat, men ikke en del af Sharia. Brudero er en historisk tradition, der tidligere har været praktiseret bredt i såvel Tjetjenien som naborepublikken Ingusjetien. Tilfælde forekommer dog stadig.⁴³

Brudero kaldes i Tjetjenien for "*Zudayador*", som på dansk kan oversættes med "flugt". Det er oprindelig en tradition, der skal sikre manden sin forlovede. Ifølge traditionen ville en frier bede en kvinde om at gifte sig med ham, hvorefter hun ville signalere sin godkendelse ved at tilbyde ham et tegn på hendes forpligtelse i form af en ring eller andet. Herefter "flygtede" parret sammen. Dog var det hende, der bestemte tidspunktet for flugten og bryllupsdatoen. Det skete dog også, at bortførelsen fandt sted mod kvindens vilje, men ifølge traditionen var manden forpligtet til at spørge hende, om hun havde en anden mand i sit liv. Hvis svaret var bekræftende, var den mislykkede bejler forpligtet til at bringe de to sammen.⁴⁴

Ifølge rapporten fra 2014 organiserer en mand typisk brudero i dag ved at tvinge kvinden ind i en bil og køre væk med hende. Kvinden bringes hen til brudgommens slægtninge eller venner. Her prøver de at overtale hende til ægteskab, eller også bliver hun tvunget til at give sit samtykke til ægteskab. En delegation af de ældste familiemedlemmer kontakter herefter kvindens familie og forsøger at formalisere en aftale

³⁸ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 26

³⁹ Meduza, «Конечно, по закону запрещено, но по шариаату можно» [Meduza, "selvfølgelig er det forbudt ved lov, men ifølge Sharia må man godt"], 13. maj 2015, [url](#)

⁴⁰ Meduza, «Конечно, по закону запрещено, но по шариаату можно» [Meduza, "selvfølgelig er det forbudt ved lov, men ifølge Sharia må man godt"], 13. maj 2015, [url](#)

⁴¹ Новая газета, «Так уж сложилось...» [Novaja Gazata, "Det skete så..."] 13. maj 2015, [url](#)

⁴² The Moscow Times, *Will Moscow Allow Polygamy in Chechnya?*, 13. maj 2015, [url](#), Новая газета, «Так уж сложилось...» [Novaja Gazata, "Det skete så..."] 13. maj 2015, [url](#)

⁴³ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 22

⁴⁴ Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, 2005, p. 126

gennem forhandlinger. Dette sker ofte ved at betale brudens familie eller løse situationen internt familierne imellem. Hvis kvinden ikke er i stand til at flygte, og hvis hun ikke løslades inden den følgende morgen, har hun ringe muligheder for ikke at blive tvunget til at blive gift. Årsagen hertil er, at hvis en ugift kvinde tilbringer natten i en mands hus, betragtes hun som hans kone.⁴⁵

Bruderov finder dog ikke altid sted med magt. Ofte forekommer bruderov i dag i tilfælde, hvor både kvinden og manden ønsker at gifte sig, og hvor de respektive familier er imod ægteskabet. Bruderov er således 'organiseret' af parterne selv og sker ikke mod brudens vilje, men som en symbolsk kidnapning. Kidnapninger af bruden kan være del af en fælles aftale mellem parterne for at undgå omkostningerne ved at være vært for en stor bryllupsfest, da mange ikke arrangerer en bryllupsfest, når ægteskabet er et resultat af bruderov.⁴⁶

Dog er der tilfælde af bruderov, hvor det vil være meget vanskeligt for en kvinde, der er blevet udsat for bruderov og efterfølgende har tilbragt natten i en mands hus, at nægte at indgå ægteskab. Kvindens familie accepterer hende muligvis tilbage i deres hus, men en konfrontation vil sandsynligvis finde sted mellem familierne til den unge kvinde og den unge mand. Hvis kvinden slipper væk med det samme efter at være blevet kidnappet og derved ikke overnatter i mandens hus, bringer hun ikke skam over sin familie og behøver derfor ikke gifte sig med manden. Kidnapning af bruden ender dog normalt med, at kvinden gifter sig med manden, fordi hun ikke har nogen anden mulighed.⁴⁷

3.2.1 Lovgivning

I Rusland har bruderov historisk set primært været udbredt i Kaukasus. Tilbage i det Russiske Imperium begyndte denne skik at blive forbudt ved lov, og i sovjettiden faldt bruderov ind under artikel 233 i RSFSR's⁴⁸ straffelov "Forbrydelser, der udgør et levn fra lokale skikke".⁴⁹

Bruderov er ikke beskrevet direkte i den nuværende russiske straffelov, men bruderov er strafbart i henhold til artikel 126 i den føderale straffelov om bortførelse:

Artikel 126: bortførelse af et menneske – skal straffes med tvangsarbejde i en periode på op til fem år eller med fængsel i samme periode.

Dog beskrives det også i en bemærkning i artikel 126, at en person, der frivilligt har frigivet den kidnappede, er fritaget for strafferetligt ansvar, medmindre hans handlinger indeholder en anden forbrydelse.⁵⁰

3.3 Kadyrovs officielle linje

I Tjetjenien lovede lederen, Ramzan Kadyrov, at udrydde bruderov, som han betegnede som "et skammeligt fænomen" tilbage i efteråret 2010. Ved samme lejlighed annoncerede han både bøde til

⁴⁵ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 22

⁴⁶ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), pp. 22-23

⁴⁷ EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 22

⁴⁸ RSFSR: Den Russiske Socialistiske Føderative Sovjetrepublik, svarende til den Russiske Føderations territorium i dag.

⁴⁹ Кавказский узел, *Похищение невест – преступление или традиция?* [Den Kaukasiske Knude, bruderov – forbrydelse eller tradition?], 18. december 2019, [url](#)

⁵⁰ УК РФ Статья 126. Похищение человека, / [Den russiske straffelov artikel 126. kidnapning af et menneske] [url](#)

kidnapperne på en million rubler samt en øjeblikkelig fjernelse af den religiøse repræsentant, der ville tvinge forældrene til den bortførte datter til at acceptere ægteskab med kidnapperen.⁵¹

Derudover annoncerede Kadyrov i oktober 2013, at republikken fuldstændigt havde fjernet traditionen med bruderov. Ifølge Kadyrov gav forbuddet mod bruderov usædvanligt gode resultater. "*Bruderov med henblik på ægteskab er blevet fuldstændigt elimineret, og jeg har instrueret muftierne i at fjerne de eksisterende mangler inden for en måned,*" annoncerede han. Ifølge en nyhedsartikel fra december 2019 er bruderov ikke stoppet helt, men fænomenet foregår uden for myndighedernes direkte søgelys og bliver i dag udført mere i det skjulte.⁵²

⁵¹ Кавказский узел, *Похищение невест – преступление или традиция?* [Den Kaukasiske Knude, *bruderov – forbrydelse eller tradition?*], 18. december 2019, [url](#); EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 22

⁵² Кавказский узел, *Похищение невест – преступление или традиция?* [Den Kaukasiske Knude, *bruderov – forbrydelse eller tradition?*], 18. december 2019, [url](#); EASO, *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, [url](#), p. 22

4. Mulighed for myndighedsbeskyttelse

Retssikkerheden i Tjetjenien er undergravet af republikkens særlige status og Kadyrovs vilkårlige regeringsførelse. Der er næsten ingen retshjælp tilgængelig for ofre for krænkelser af menneskerettigheder, ifølge en rapport udgivet af EASO i 2017.⁵³

Flertallet af kvinder i Tjetjenien søger ikke beskyttelse ved brug af den sekulære russiske lovgivning inden for familielivet. Kvinder i Tjetjenien klager sjældent over krænkelser af deres rettigheder. Ofte reagerer de tjetjenske myndigheder ikke, når kvinder henvender sig, eller også modarbejder de helt åbenlyst, at sagen behandles. I Tjetjenien samarbejder myndighederne nogle gange med de mistænkte gerningsmænd, som ofrene har klaget over. Kvinder vil have utilstrækkelig beskyttelse mod såkaldte æresdrab eller tvangsægteskaber og vil efter al sandsynlighed miste enhver retslig kamp om forældremyndighed over deres børn.⁵⁴

For så vidt angår føderal russisk lovgivning i forhold til kvinder, yder lovgivningen ikke i sig selv eksplicit beskyttelse mod vold i hjemmet. Grov vold og drab kan straffes, men efter straffelovens paragraffer for dette og ikke særligt i forhold til vold i hjemmet. Vold, som er begået af et familiemedlem, straffes som en administrativ forseelse og ikke en straffesag.⁵⁵ Gerningsmænd, der begår æresdrab, vil i princippet blive retsforfulgt efter den russiske straffelovs paragraf 105, som vedrører drab.⁵⁶

Et studie har i 2018 identificeret 33 æresdrabssager i de tre nordkaukasiske republikker Tjetjenien, Dagestan og Ingusjetien og påviste, at kun ca. 42 % (14 sager) af disse sager kom for en domstol. Heraf blev 13 dømt efter paragraf 105, og en blev frikendt.⁵⁷ Ifølge studiet, der citerer en række historikere og etnografer, er æresdrab ikke et kaukasisk fænomen. I stedet skulle det være introduceret udefra i forbindelse med fremkomsten af en ny bølge af islamisering.⁵⁸

For at forhindre kvinder i at søge retshjælp, fx når de beder om forældremyndighed over deres børn i tilfælde af skilsmisse, fabrikere myndighederne typisk anklager mod moderen eller beskylder hende for adfærd, der gør hende uegnet til at tage sig af sine børn. De kan også true hende og hendes familie med fysisk afstraffelse; sprede rygter og beskyldninger om, at hun var uegnet til at få forældremyndigheden over sine børn; bruge mandens forbindelser i sikkerhedsapparatet til at presse dommerne til at afgøre sagen med et udfald, der ikke er til hendes fordel hende eller få hendes advokat til at afslutte sagen.⁵⁹

Kvinder vil normalt have utilstrækkelig beskyttelse mod såkaldte æresdrab eller tvangsægteskaber og vil tabe enhver kamp om forældremyndighed over deres børn. Kadyrovs bestræbelser på at håndhæve tradition og moral påvirker kvinder mere end mænd, hvilket sætter dem i øget risiko for æresdrab, ægteskaber som mindreårig og vold. I Tjetjenien får mange kvinder frataget forældremyndigheden efter

⁵³ EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), p. 99

⁵⁴ EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), pp. 106-107

⁵⁵ US DOS: Country Reports on Human Rights Practices 2019, Russia, 17. marts 2020, [url](#), pp. 52-55

⁵⁶ Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova S.V., *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus*, 18. december 2018, [url](#), p. 19

⁵⁷ Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova S.V., *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus*, 18. december 2018, [url](#), p. 21

⁵⁸ Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova S.V., *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus*, 18. december 2018, [url](#), pp. 9-10

⁵⁹ EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), p. 107

skilsmisse – med henvisning til den påståede tradition, der angiveligt foreskriver, at børn skal opdrages i deres fars familie, og moderen nægtes ofte retten til besøg.⁶⁰

For hele Rusland gælder det, at der er et utilstrækkeligt antal pladser på krisecentre. Dette er bl.a. på grund af manglende finansiering, og fordi adgangen dertil er særdeles kompliceret.⁶¹ Myndighedsbeskyttelse for kvinder er generelt mangelfuld i Rusland og politiet vil ofte ikke tage en sag om vold i hjemmet seriøst.⁶² Der findes ikke specifikke oplysninger om myndighedsbeskyttelse i Tjetjenien, heller ikke kilder, der antyder, at situationen skulle være bedre i Tjetjenien end i resten af Rusland. Formelt kan en tjetjensk kvinde derfor bede om myndighedsbeskyttelse i henhold til føderal lovgivning, men der er ikke noget, der kan garantere hende beskyttelse i Tjetjenien.⁶³

Der er mangelfulde oplysninger om de specifikke forhold i Tjetjenien. Ifølge det russiske medie Meduza er der ét officielt krisecenter, som for en periode har modtaget midler fra præsidenten. Derudover findes der en række hemmelige lejligheder og centre i regionen, hvor kvinder har mulighed for at søge hjælp.⁶⁴

⁶⁰ EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), p. 107

⁶¹ Adgang til et krisecenter kræver ophold i den region, hvor centeret befinder sig samt dokumentation for, at ofret har en lav indkomst.

⁶² US DOS, *Country Reports on Human Rights Practices 2019, Russia*, 17. marts 2020, [url](#), pp. 52-55

⁶³ US DOS, *Country Reports on Human Rights Practices 2019, Russia*, 17. marts 2020, [url](#), p. 53; EASO, *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017, [url](#), pp. 100-101

⁶⁴ Meduza, *How women's crisis centers operate in the Northern Caucasus*, 10. januar 2020, [url](#)

5. Sorte enker

Siden den 7. juni 2000 har kvindelige selvmordsbombere – også kaldet ”sorte enker” – været aktive i den tjetjenske og nordkaukasiske oprørsbevægelse. De sorte enker har aktivt deltaget i terrorangreb i Kaukasusregionen og angreb inde i Ruslands kerneland.⁶⁵

De sorte enker er typisk hustruer, mødre eller søstre til mandlige tjetjenere, der er blevet dræbt af de russiske styrker. De tjetjenske krigere rekrutterer og oplærer dem som selvmordsbombere.⁶⁶

5.1 Kvinders rolle i selvmordsangreb

Selvmordsangreb blev et middel under den anden tjetjenske krig fra 1999 til 2009. Den første selvmordsbombe i Rusland under den anden tjetjenske krig blev udført af to unge tjetjenske kvinder. Disse unge kvinder kørte en lastbil fyldt med eksplosiver ind i en russisk base for specialstyrker i Alkhan Yurt i Tjetjenien, hvor de dræbte 27 russiske soldater den 6. juni 2000.⁶⁷

De sorte enker blev først mere kendt i den russiske befolkning, efter at oprørsgrupperne begyndte at angribe civile mål i Rusland. Deres mest kendte terrorangreb var, da 40 terrorister, heraf 19 tjetjenske kvindelige terrorister, besatte Dubrovka-teatret i Moskva under en forestilling i oktober 2002.⁶⁸

Fra 2000 til 2012 blev der begået 63 terrorangreb i Rusland med i alt 101 selvmordsbomber involveret, heraf 46 kvindelige selvmordsbombere. Som resultat af disse angreb omkom 780 mennesker, og mere end 2.000 blev såret.⁶⁹

Efter et angreb begået af en kvindelig selvmordsbomber i Tyrkiet i begyndelsen af 2015, blev det hævdet, at det var tjetjenske sorte enker, der stod bag. Hændelsen indikerede, at de også var parate til at angribe uden for Ruslands grænser.⁷⁰

Der har været få selvmordsangreb i Tjetjenien i de senere år. Den 9. maj 2016 ramte en selvmordsbomber en kontrolpost bemandet af regeringsstyrker. Der havde ellers ikke været selvmordsangreb i Tjetjenien siden december 2014. I 2018 var der dog to selvmordsbombeangreb: det første skete i august 2018, hvor en selvmordsbomber i landsbyen Shali skulle have forsøgt at udløse en bombe, men det mislykkedes. Det andet fandt sted i november 2018, hvor en kvinde detonerede en selvmordsbombe ved en kontrolpost bemandet af sikkerhedsstyrkerne.⁷¹

⁶⁵ SWP, *Chechnya's Status within the Russian Federation*, maj 2018, [url](#), pp. 63-65

⁶⁶ Кавказский узел, *Новый удар "черных вдов"?* [Den Kaukasiske Knude, nyt anslag begået af "sorte enker?], 10. februar 2004, [url](#)

⁶⁷ Huffpost, *The Brides of Allah: The Terror Threat of Black-Widow Suicide Bombers to the Winter Olympics*, 2. december 2014, [url](#);

Кавказский узел, *Террористические акты, совершенные террористами-смертниками на территории РФ, 2000-2012 гг*, 26 апреля 2016 [Den Kaukasiske Knude, *Terrorangreb begået af selvmordsbombere i Rusland fra 2000-2012*] 26. april 2006, [url](#)

⁶⁸ Huffpost, *The Brides of Allah: The Terror Threat of Black-Widow Suicide Bombers to the Winter Olympics*, 2. december 2014, [url](#);

Кавказский узел, *Террористические акты, совершенные террористами-смертниками на территории РФ, 2000-2012 гг* [Den Kaukasiske Knude, *Terrorangreb begået af selvmordsbombere i Rusland fra 2000-2012*] 26. april 2006, [url](#)

⁶⁹ Кавказский узел, *Террористические акты, совершенные террористами-смертниками на территории РФ, 2000-2012 гг*, [Den Kaukasiske Knude, *Terrorangreb begået af selvmordsbombere i Rusland fra 2000-2012*] 26. april 2006, [url](#)

⁷⁰ Jamestown Foundation, *Another Chechen Émigré Murdered in Turkey*, 6. marts 2015, [url](#); Caucasian Knot, *Relatives identify Istanbul female suicide bomber as Diana Ramazanova*, 15. januar 2015, [url](#)

⁷¹ Landinfo, *Tsjetsjenia: Sikkerhetssituasjonen*, 13. februar 2019, [url](#), p. 12

6. Litteraturliste

Antonova, Yu. A. og Siradzhudinova, S. V., *Killed by gossip: "Honor killings" of women in the North Caucasus; Report on the results of a qualitative study in the republics of Dagestan, Ingushetia and Chechnya (Russian Federation)*, Stichting Justice Initiative, 18. desember 2018, <http://www.srji.org/upload/medialibrary/a3d/PPI-2018-12-18-Honor-killings-Eng-final.pdf>, hentet 22. april 2020

Caucasian Knot, *Relatives identify Istanbul female suicide bomber as Diana Ramazanova*, 15. januar 2015, <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/30532/>, hentet 22.04.2020

Caucasian Knot, *"Woman's taxi" project reminds role of Islam in Chechnya*, 5 marts 2019, <https://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/46379/>, hentet 24.04.2020

EASO (European Asylum Support Office), *Chechnya: Women, Marriage, Divorce and Child Custody*, september 2014, https://www.ecoi.net/en/file/local/1149820/90_1412929576_2014-10-10-easo-coi-report-chechnya.pdf, hentet 22.04.2020

EASO (European Asylum Support Office), *Russian Federation - State Actors of Protection*, 17. marts 2017 https://www.ecoi.net/en/file/local/1394622/1226_1489999668_easocoi-russia-state-actors-of-protection.pdf, [hentet 22.04.2020]

EASO (European Asylum Support Office), *The situation for Chechens in Russia*, august 2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1442027/4792_1535636056_chechens-in-rf.pdf, [hentet 22.04.2020]

Geir Hønneland og Jørgen Holten Jørgensen, *Moderne russisk politik*, Samfundslitteratur, Frederiksberg, 2007

Huffpost, *The Brides of Allah: The Terror Threat of Black-Widow Suicide Bombers to the Winter Olympics*, 12. februar 2014, https://www.huffpost.com/entry/the-brides-of-allah-the-t_b_4761027?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly93d3cuZ29vZ2xlLmNvbS8&guce_referrer_sig=AQAAEiYZfAZ7BqNdQXkxCqxFIJ4tjzZbAdV5VM2LQXZOX2HPNV1gC8jsgCylJ_c8gsp8paS5zyg-gHX49K3XWmbEYokO2tjULkLuhg1bnWfrKpYlvBzDUOD7NvkWZ_smtmkhECPLSYMJuPLKS0HVqqwidiAKf0MvxseQraZvouLNZil, hentet 22.04.2020

ICG (International Crisis Group), *Chechnya, The Inner Abroad*, Crisis Group Report No. 236, juni 2015, <https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/236-chechnya-the-inner-abroad.pdf>, hentet 22.04.2020

Jamestown Foundation, *Another Chechen Émigré Murdered in Turkey*; Eurasia Daily Monitor Volume: 12 Issue: 42, 6. marts 2015: <https://www.ecoi.net/en/document/1256620.html>, hentet 22.04.2020

Jaimoukha, A., *the Chechens a handbook*, routledge Cruzon, London and New York, 2005

Landinfo, *Tsjetsjenia: Sikkerhetssituasjonen*, 13. februar 2019: <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/02/Tsjetsjenia-temanotat-Sikkerhetssituasjonen-13022019.pdf>, hentet 22.04.2020

Meduza, *How women's crisis centers operate in the Northern Caucasus*, 10. januar 2020, <https://meduza.io/en/feature/2020/01/11/how-women-s-crisis-centers-operate-in-the-northern-caucasus>, hentet 24.04.2020

Meduza, «Конечно, по закону запрещено, но по шариату можно», 13 мая 2015 [”selvfølgelig er det forbudt ved lov, men ifølge Sharia må man godt”], 13. maj 2015, <https://meduza.io/feature/2015/05/13/konechno-po-zakonu-zaprescheno-no-po-shariatu-mozhno>, hentet 22.04.2020

The Moscow Times, *Will Moscow Allow Polygamy in Chechnya?*, 13. maj, 2015, <https://www.themoscowtimes.com/2015/05/13/will-moscow-allow-polygamy-in-chechnya-a46523>, hentet 22.04.2020

The New York Times, *Scenes from a Chechen Wedding*, 3. maj 2019, <https://www.nytimes.com/2019/05/03/fashion/weddings/scenes-from-a-chechen-wedding.html>, hentet 22.04.2020

Speckhard, Anne og Khapta Akhmedova, *Black Widows: The Chechen Female Suicide Terrorists*, Memorandum No. 84, Tel Aviv: Jaffee Center for Strategic Studies at Tel Aviv University, august 2006, <https://www.inss.org.il/wp-content/uploads/2017/08/Female-Suicide-Bombers-63-80.pdf>, hentet 22.04.2020

SWP (Stiftung Wissenschaft und Politik), *Dagestan: Russia's Most Troublesome Republic*, august 2015, http://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/research_papers/2015RP07_hlb_Isaeva.pdf, hentet 22.04.2020

US DOS (US Department of State), *Country Reports on Human Rights Practices 2019, Russia*, 17. marts 2020, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/RUSSIA-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>, hentet 22.04.2020

Uwe Halbach, *Chechnya's Status within the Russian Federation*, German Institute for International and Security Affairs, SWP Research Paper 2, maj 2018, https://www.swp-berlin.org/fileadmin/contents/products/research_papers/2018RP02_hlb.pdf, hentet 22.04.2020

Infox.ru, “Кадыров призвал чеченцев брать по второй жене” [“Kadyrov appellerede til tjetjenerne for at få kone nr. 2”], Infox.ru, 7. april 2009, <https://www.infox.ru/news/32/13647-kadyrov-prizval-cecencev-brat-po-vmoroj-zene>, hentet 24.04.2020

Глава Чеченской республики, *Конституция Чеченской Республики*, 2003,/[Lederen af den Tjetjenske Republik, *Den Tjetjenske Republiks forfatning*], marts 2003, <http://chechnya.gov.ru/respublika/simvolika/konstitutsiya-chechenskoj-respubliki/>, hentet 22.04.2020

Кавказский узел, *Новый удар "черных вдов"?*, 10 февраля 2004 [Den Kaukasiske Knude, *nyt anslag begået af "sorte enker"?*, 10. februar 2004] <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/50589/>, hentet 22.04.2020

Кавказский узел, *Похищение невест – преступление или традиция?*, 18 декабря 2019, [Den Kaukasiske Knude, *brudrov – forbrydelse eller tradition?*, 18. december 2019] <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/302470/>, hentet 22.04.2020

Кавказский узел, *Террористические акты, совершенные террористами-смертниками на территории РФ, 2000-2012 гг.*, 26 апреля 2016, [Den Kaukasiske Knude, *Terrorangreb begået af selvmordsbombere i Rusland fra 2000-2012*, 26. april 2006] <https://www.kavkaz-uzel.eu/articles/212556/>, hentet 22.04.2020

Komsomolskaya Pravda, *“Рамзан Кадыров: ‘Россия – это матушка родная’* [“*Ramzan Kadyrov: ‘Rusland er vores kære mor’*”], 24. september 2008, <https://www.kp.ru/daily/24169/380743/>, hentet 24.04.2020

Новая газета, *«Так уж сложилось...»*, 13 мая 2015 [Novaja Gazeta, *“Det skete så...”*, 13. maj 2015], <https://novayagazeta.ru/articles/2015/05/13/64111-171-tak-uzh-slozhilos-8230-187>, hentet 22.04.2020

Росбалт: *“Кадыров: Вторая жена лучше, чем любовница”* [“*Kadyrov: Anden kone er bedre end en elskerinde*”], Rosbalt.ru, 9. april 2011, <https://www.rosbalt.ru/russia/2011/04/09/837559.html>, hentet 24.04.2020

УК РФ Статья 126. *Похищение человека*, [Den russiske straffelov artikel 126, *kidnapning af et menneske*] http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_10699/fbdb5e8eb268dd7d0bd2dc4e63ac9ac2d33c7cde/, hentet 22.04.2020